

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **S. B.**, proti žalovanému **Mgr. O. F.**, bývajúcemu v B., o **zaplatenie 1 215,83 € (36 628,-- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 7 C 76/2005, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. mája 2009 sp.zn. 4 Co 470/07 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 12. februára 2007 č.k. 7 C 76/05-196 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 21 179,-- Sk s 13 % úrokom z omeškania od 24. februára 2003 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že žalovaný v roku 2000 užíval byt č. X. na Š., ktorého je žalobca vlastníkom a to bez právneho dôvodu, pričom neuhrádzal náklady spojené s užívaním bytu a uhradiť ich musel žalobca ako vlastník bytu. Žalovaný sa tak na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil. Súd výšku bezdôvodného obohatenia určil sumou 21 179,-- Sk (skutočné náklady vyúčtované vo vyúčtovaní nákladov za rok 2000 z 30. apríla 2001) po odpočítaní poplatku z omeškania 15 449,-- Sk, ktorý je možno priznať vzhľadom na právnu úpravu – Občiansky zákonník, ktorý neupravuje, že by dlžník v prípade, že sa dostal do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia bol povinný platiť poplatok z omeškania. Súd prvého stupňa námietku žalovaného o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu, resp. nedostatku spôsobilosti žalobcu byť účastníkom konania nepovažoval za opodstatnenú. Poukázal na to, že žalobca je stále zapísaný v obchodnom registri, doposiaľ nedošlo k jeho zániku, takže má stále spôsobilosť

mať práva a povinnosti, teda aj spôsobilosť byť účastníkom konania. K jeho likvidácii v zmysle § 22 ods. 2 zák. č. 42/1992 Zb. nedošlo, nakoľko na to nebol daný dôvod. Z ustanovení tohto zákona vyplýva, že v prípade, že družstvo neuzavrie s členom družstva, ktorý je nájomcom bytu zmluvu o prevode vlastníctva bytu, hoci bolo na to vyzvané, bolo by to dôvodom na likvidáciu družstva. Žalobca je právnym nástupcom družstva, ktoré prideliло predmetný byt otcovi žalovaného. V konaní bolo preukázané, že otec žalovaného požiadal 2. apríla 1992 o prevod bytu do svojho osobného vlastníctva, avšak v konaní nebol produkovaný žiaden dôkaz, z ktorého by bolo zrejmé, že naozaj aj došlo k uzatvoreniu zmluvy medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného o prevode vlastníctva bytu a teda, že došlo k prevodu vlastníctva bytu. Z týchto dôvodov aj v dedičskom konaní bol do dedičstva pojatý nie samotný byt, ale iba členský podiel v družstve. Žalobca je stále vlastníkom predmetného bytu, čo preukázal výpisom z katastra nehnuteľností. O úroku z omeškania (jeho výške) rozhodol v súlade s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. a o trovách konania podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 20. mája 2009 sp.zn. 4 Co 470/07 na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti potvrdil a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Takto rozhodol, keď sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa majúc za to, že súd prvého stupňa dostatočne a zrozumiteľne odôvodnil svoje rozhodnutie; odvolací súd sa nimi stotožnil. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm.b/ a f/ O.s.p., keď mal za to, že v konaní vystupoval nelegitímny účastník konania na strane žalobcu. Ďalej uviedol, že odvolací súd mu bránil v obhajobe jeho práv, keď ho súril k stručnosti prednesu a na pojednávaní, bez vykonania dôkazov dospel k nesprávnemu posúdeniu veci a zároveň rozhodnutiu odvolacieho súdu chýba popri správnom posúdení skutkového stavu minimálne aj jeho časť, odôvodnenie rozhodnutia. V ostatných častiach svojho dovolania sa zamerlal na výpočet porušených povinností žalobcom s ohľadom na zákon č. 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vypořádania majetkových nárokov v družstvách. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalobca žiadal dovolanie žalovaného ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný. Dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné a preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok, alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolateľ napadol rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, pričom sa nejedná o prípad, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu skôr vysloveného v tejto veci. Prípustnosť dovolania teda nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. Rovnako odvolací súd nevyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p., neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu) ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písm.a/ až g/ tohto ustanovenia (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv

začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Treba zdôrazniť, že prípustnosť dovolania nie je založená už tým, že dovolateľ určitú vadu konania tvrdí, ale až zistením, že konanie je takou vadou skutočne postihnuté. Dovolací súd preto skúmal, či konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté vadami uvedenými v citovanom ustanovení, pre ktoré by bolo možné podať proti jeho rozhodnutiu dovolanie, pričom osobitnú pozornosť zameral na vady dovolateľom v dovolaní priamo namietané.

Žalovaný odôvodnil prípustnosť dovolania ustanovením § 237 písm.b/ O.s.p., podľa ktorého ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, keď mal žalovaný za to, že v konaní vystupoval na strane žalobcu nelegitímny účastník konania.

V súvislosti s takto vymedzenou vadou konania žalovaným treba uviesť, že je potrebné rozlišovať medzi vecnou legitimitáciou a spôsobilosťou byť účastníkom konania. Vecná legitimitácia vyplýva z hmotného práva, má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva a povinnosti. Či je účastník konania vecne legitimovaný (aktívne či pasívne) ukáže sa až v konečnom rozhodnutí o veci. Jej nedostatok vadu podľa § 237 písm.b/ O.s.p. nespôsobuje, vedie k zamietnutiu žaloby na začatie konania meritórnym rozhodnutím. Na rozdiel od toho, spôsobilosť byť účastníkom konania (civilnoprocesná subjektivita) má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 19 O.s.p.). Odpoveď na otázku, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti dáva Občiansky zákonník, podľa ktorého spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že na strane žalobcu vystupovala právnická osoba s vlastnou právnou subjektivitou (subjekt, ktorý má spôsobilosť mať práva a povinnosti), z ktorého dôvodu je spôsobilá byť účastníkom občianskeho súdneho konania (§ 19 O.s.p.). Žalovaným tvrdená existencia vady uvedenej v § 237 písm.b/ O.s.p. nie je preto daná.

So zreteľom na žalovaným tvrdený ďalší dôvod prípustnosti dovolania, t.j. že sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.) sa dovolací súd zameril na zistenie opodstatnenosti tohto tvrdenia.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm.f/ O.s.p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalovanému neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Predniesť alebo uplatniť svoje návrhy sú neoddeliteľným právom každého účastníka konania, a to v každom štádiu občianskeho súdneho konania (§ 118 ods. 1 O.s.p., § 211 ods. 2 O.s.p.). Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že žalovanému odvolací súd nebránil k veci sa vyjadriť a žalovaný toto svoje právo aj náležite využil (viď zápisnicu o pojednávaní pred odvolacím súdom z 20. mája 2009 č.l. 224). Aj ďalšia námietka žalovaného, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je náležite zdôvodnené neobstojí.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len

na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (napr. uznesenie z 23. júna 2004 sp.zn. III. ÚS 209/04).

Z dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento považoval skutkové zistenie a z neho vyplývajúce právne posúdenie veci súdom prvého stupňa za úplné, vystihujúce podstatu prejednávanej veci a tiež v plnej miere sa stotožnil s dôvodmi súdu prvého stupňa uvedenými v písomnom vyhotovení rozsudku.

Aj dovolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe žalobcu čiastočne vyhovel. V dôvodoch svojho rozhodnutia náležite argumentuje zisteným skutkovým stavom a na to nadväzujúcim právnym posúdením veci. Preto pokiaľ za danej situácie odvolací súd pri zdôvodnení svojho rozhodnutia vychádzal z ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p., neporušil žiadne zákonné ustanovenie, ktoré by malo za následok odňatie možnosti žalovanému konať pred súdom.

Z dôvodov dovolania žalobcu tiež vyplýva, že tento namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav.

K tejto námietke treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje tzv. zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenie žalovaného bolo opodstatnené (dovolací súd sa ním z tohto aspektu nezaoberal) ním uvádzané

skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmaniu.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použite odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalobcovi v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. februára 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová